

**AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDAGI O'RNI VA ROLI**

Dilshod Qurbanov

Qarshi davlat texnika universiteti

e-mail: baxtiyorh457@gmail.com

Annotatsiya: ushbu maqolada axborot texnologiyalarining O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati yoritilgan. Maqolada AT orqali ishlab chiqarish samaradorligi, xizmatlar sifati va boshqaruv tizimlarining takomillashuvi tahlil qilinadi. Raqamli transformatsiya tendensiyalari, mavjud muammolar va ularni hal etish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Abstract: this article explores the significance and role of information technologies in the development of Uzbekistan's economy. It analyzes how IT enhances production efficiency, service quality, and the improvement of management systems. The article discusses trends in digital transformation, identifies current challenges, and offers practical solutions for overcoming them.

Аннотация: в данной статье раскрывается значение и роль информационных технологий в развитии экономики Узбекистана. Анализируется, как ИТ способствует повышению эффективности производства, качества услуг и совершенствованию систем управления. В статье рассматриваются тенденции цифровой трансформации, выявляются существующие проблемы и предлагаются практические пути их решения.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyalari, raqamli iqtisodiyot, raqamlashtirish, innovatsiyalar, iqtisodiy samaradorlik.

Bugungi raqamli asrda axborot texnologiyalari (AT) nafaqat ijtimoiy hayotda, balki iqtisodiy jarayonlarda ham muhim rol o'ynamoqda. Global miqyosda sanoatning raqamli transformatsiyasi, elektron tijorat, moliyaviy texnologiyalar va sun'iy intellekt asosidagi xizmatlar iqtisodiyotga yangicha tus





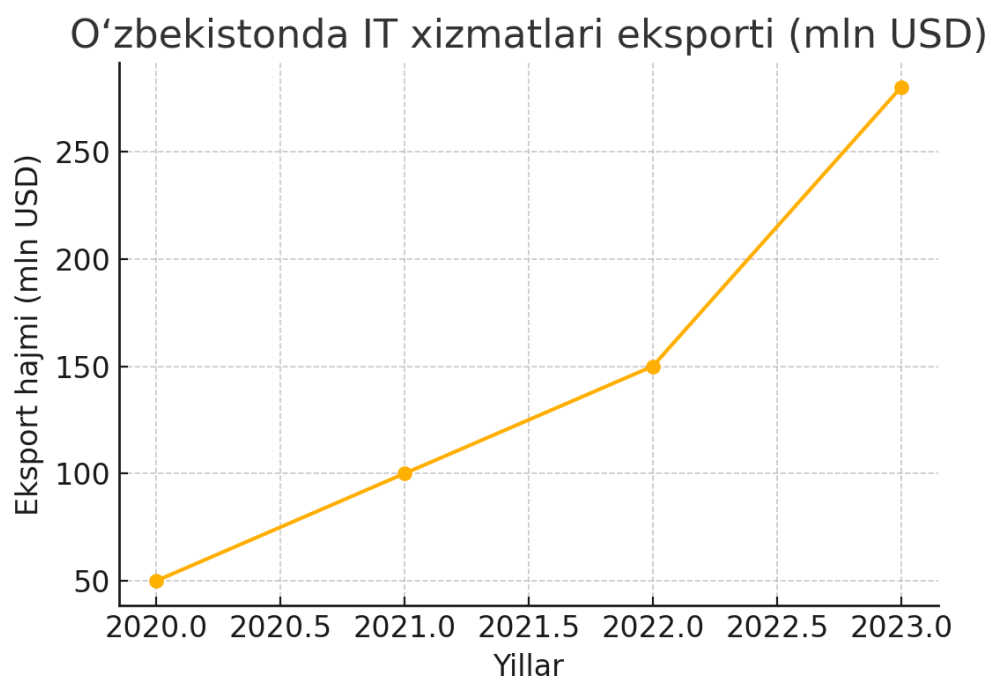
bermoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi mamlakat iqtisodiyotining zamonaviy axborot texnologiyalariga asoslangan holda rivojlanishini ko'zda tutadi. Mazkur maqolada axborot texnologiyalarining O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri, sohadagi o'sish tendensiyalari va mavjud muammolar tahlil qilinadi.

Axborot texnologiyalarining iqtisodiyotga ta'siri: nazariy yondashuv

Axborot texnologiyalari iqtisodiyotda resurslardan samarali foydalanish, tezkor axborot almashinuvi va boshqaruv tizimlarining optimallashtirilishiga xizmat qiladi. Dunyo tajribasida Industry 4.0, elektron hukumat, sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalari orqali iqtisodiy o'sishga erishilmoqda.

O'zbekistonda axborot texnologiyalari sohasining rivojlanishi

O'zbekistonda IT Park faoliyati, elektron hukumat tizimlari va raqamli infratuzilmaning rivojlanishi orqali sohada sezilarli yutuqlarga erishilmoqda. 2023-yilda IT xizmatlari eksporti 280 million AQSh dollaridan oshdi. Davlat xizmatlarining 60% dan ortig'i elektron shaklga o'tkazilgan.

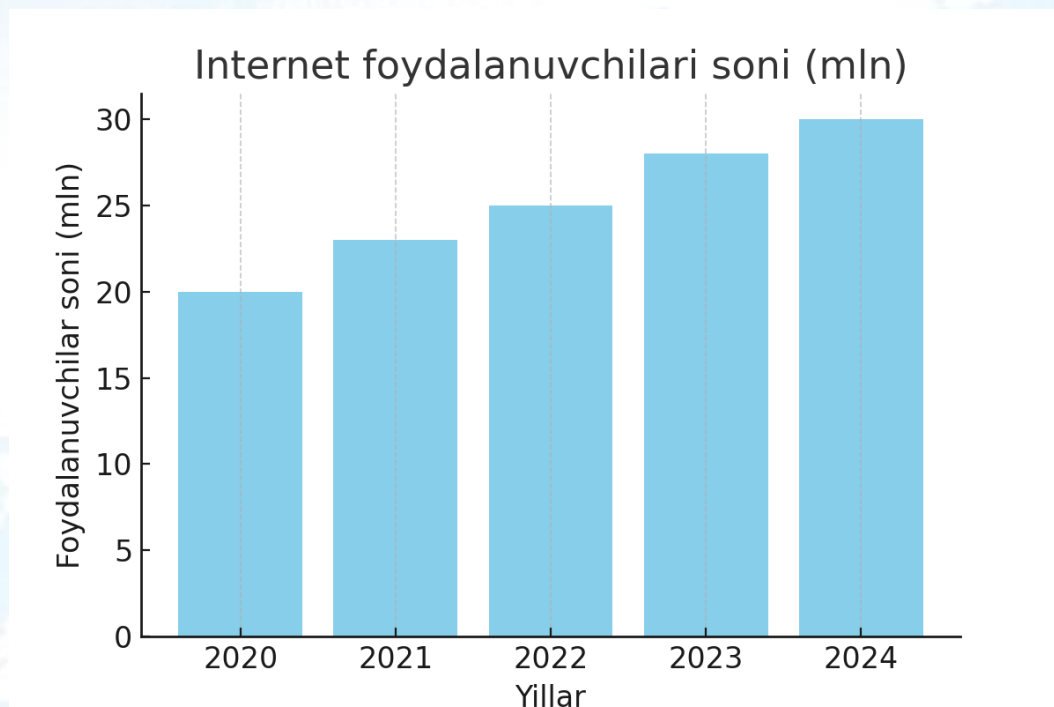


1-rasm. O'zbekistonda IT xizmatlari eksportining yillik o'zgarishi

Statistik tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, O'zbekistonda raqamli xizmatlar, internet foydalanuvchilari soni va IT Park rezidentlarining o'sishi iqtisodiyotga



ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. 2024-yil holatiga ko'ra internet foydalanuvchilari soni 30 milliondan oshgan, IT Park rezidentlari soni 1500 dan ortiq.



2-rasm. O'zbekiston bo'yicha internet foydalanuvchilari sonining o'sishi

Muammolar va ularni hal etish yo'llari

Raqamli iqtisodiyotda muvaffaqiyatga erishish uchun ba'zi muammolar mavjud: infratuzilmaning ayrim hududlarda yetarli emasligi, malakali IT kadrlar yetishmasligi, axborot xavfsizligi masalalari. Bularni hal etish uchun IT bo'yicha ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, startaplarni qo'llab-quvvatlash va raqamli infratuzilmani rivojlantirish zarur.

Xulosa va takliflar

Axborot texnologiyalari O'zbekiston iqtisodiy taraqqiyotining eng muhim drayverlaridan biriga aylanmoqda. Kelgusida IT infratuzilmasini mustahkamlash, ta'lim orqali malakali kadrlar tayyorlash, mahalliy startaplarni rivojlantirish va axborot xavfsizligini kuchaytirish O'zbekiston iqtisodiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Axborot texnologiyalarining O'zbekiston iqtisodiyoti rivojlanishidagi salohiyatini oshirishda quyidagi taklif va tavsiyalarni keltiramiz:



- Raqamli infratuzilmani kengaytirish:

Internet tarmog'ini va yuqori tezlikdagi aloqa texnologiyalarini mamlakatning barcha hududlariga, xususan, qishloq joylarga yetkazish. Bu nafaqat aholiga qulaylik yaratadi, balki onlayn xizmatlar va elektron tijoratni rivojlantirishga zamin yaratadi.

- IT mutaxassislarini tayyorlashni rivojlantirish:

Oliy o'quv yurtlarida zamonaviy IT yo'nalishlarini kengaytirish, xorijiy IT kompaniyalari bilan hamkorlikda malaka oshirish dasturlarini joriy etish. Bu mehnat bozorida raqobatbardosh mutaxassislar yetishib chiqishini ta'minlaydi.

- Elektron hukumat xizmatlarini takomillashtirish:

Davlat xizmatlarini to'liq raqamlashtirish va aholi uchun foydalanishni osonlashtirish. Bu korrupsiyani kamaytiradi, byurokratiyani qisqartiradi va davlat boshqaruvining samaradorligini oshiradi.

- Mahalliy startaplarni qo'llab-quvvatlash:

Innovatsion texnologiyalar asosida ishlaydigan yangi startaplar va IT kompaniyalar uchun grantlar, soliq imtiyozlari va inkubatsiya markazlarini tashkil etish. Bu IT sohasida ish o'rinlarini ko'paytirib, eksport hajmini oshirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi qarori, 2020-yil.
2. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari: www.stat.uz
3. IT Park Uzbekistan hisobotlari, 2023–2024.
4. OECD. "Digital Economy Outlook 2022".
5. Soliyev Sh., Raqamli iqtisodiyot asoslari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021.